

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайну та архітектури	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Дизайн тканин та одягу	Рік навчання	2
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	B2 Дизайн	Семестри	3

КОНСТРУЮВАННЯ СКЛАДНИХ ФОРМ ОДЯГУ (КСФО)

Семестр 3 (осінній, 2026/2027 н. р.)

Викладач	Гасем Аміна Мерзаківна
E-mail	aminagasem515@gmail.com
Заняття	за розкладом
Консультації	в день занять за розкладом
Телефон	+380953199086 (Telegram)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи у робочі дні. Умови листування наступні: 1) в *темі* листа необхідно обов'язково зазначати назву дисципліни (МОНДІПР); 2) в полі тексту листа позначати, хто звертається – анонімні листи розглядатися не будуть; 3) надіслані файли необхідно підписувати таким чином: *прізвище_завдання (номер або тема)*. Слід враховувати розширення: текст – *doc, docx*, ілюстрації – *jpeg, pdf*. Усі роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача у визначений ним термін. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, та консультування з викладачем повинні відбуватися виключно у визначені дні та години. За бажанням і зі спільної згоди, можна пропонувати інші форми листування або дистанційного спілкування, окрім листування через E-mail, Telegram, Viber тощо.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна базується на таких дисциплінах нормативної частини ОПП ДО(В), як: «Формоутворення», «Конструювання швейних виробів».

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета дисципліни «Конструювання складних форм одягу» полягає в опануванні студентами теоретичними знаннями та практичними навичками побудови складних конструкцій одягу різного асортименту, в застосуванні елементів технічного моделювання, що дозволяє видозмінювати та трансформувати форми одягу в художньо-виразні та оригінальні. Побудова складних конструкцій орієнтована на врахування властивостей тих чи інших груп текстильних матеріалів.

Задачі дисципліни – оволодіння методами та прийомами перетворення базового конструювання, технічного моделювання та вміння застосовувати отримані знання в проектній діяльності. На практичних заняттях студенти набувають навички щодо вирішення різних формотворчих задач, які зможуть надалі реалізовувати в своїх проєктах.

Дисципліна забезпечує такі компетентності, як:

інтегральні компетентності:

- ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

загальні компетентності:

- ЗК 1 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК 1 – Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну;
- СК 2 – Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну;
- СК 6 – Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями);
- СК 10 – Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

Програмні результати навчання забезпечують:

у когнітивній (пізнавальній) сфері:

- ПРН 1 – Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях;
- ПРН 4 – Визначати мету, завдання та етапи проектування;
- ПРН 6 – Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні;
- ПРН 7 – Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень;
- ПРН 8 – Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію;
- ПРН 9 – Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання;
- ПРН 11 – Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах;
- ПРН 12 – Дотримуватися стандартів проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності;
- ПРН 16 – Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни полягає в одержанні теоретичних знань та практичних навичок по створенню конструкцій художньо-виразної форми одягу із різноманітних текстильних матеріалів методами і прийомами конструювання та технічного моделювання.

Дисципліна вивчається протягом 3 семестру на 2 курсі (4 кредити ECTS, 120 навчальних години, в тому числі 60 годин – аудиторні: 20 годин – лекційні та 40 год. практичні заняття; та 60 годин – самостійна робота студентів), складається з 2 змістовних модулів.

Змістовний модуль 1. Конструювання плечових виробів

Тема 1. Вступ. Загальні положення щодо конструювання складних форм одягу. Ознайомлення з інструментами, основними техніками.

Тема 2. Конструювання плечових виробів. Побудова креслення жіночого жакета, піджака.

Тема 3. Конструювання плечових виробів. Побудова креслення суцільнокрійного коміра піджачного типу.

Тема 4. Конструювання плечових виробів. Побудова креслення суцільнокрійного коміра-краватки, бант.

Тема 5. Конструювання плечових виробів. Побудова креслення двох шовного вшивного рукава.

Тема 6. Конструювання плечових виробів. Побудова креслення модельного рукава (варіативний підхід, складні нестандартні форми).

Змістовний модуль 2. Конструювання плечових виробів з використанням складного моделювання

Тема 7. Конструювання плечових виробів з використанням складного моделювання. Побудова креслення жіночої сукні з фігурними підрізами.

Тема 8. Конструювання плечових виробів з використанням складного моделювання. Побудова креслення жіночої сукні з трикутним розширенням.

Тема 9. Конструювання плечових виробів з використанням складного моделювання. Побудова креслення жіночої сукні з елементами переплетення.

Тема 10. Конструювання плечових виробів з використанням складного моделювання. Побудова креслення жіночого жакету з елементами геометричної надбудови.

Тема 11. Конструювання плечових виробів з використанням складного моделювання. Побудова креслення жіночої сукні з глибинним елементом.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом демонстрації майстер-класів від викладача та виконання практичних робіт студентами. Лекційні та семінарські заняття не передбачені. Самостійна робота студентів полягає у пошуку власної авторської інтерпретації прийому макетування чи фактури та доопрацюванню практичного завдання. Додаткові індивідуальні завдання можуть бути пов'язані з експериментальним пошуком більш вдалого формотворчого рішення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Відео-послідовність виконання різних завдань представлені викладачем на платформі Instagram @school_fashion_ksada

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ:

https://instagram.com/school_fashion_ksada?igshid=Yzg5MTU1MDY=

Всі додаткові матеріали можна переглянути за умови приєднання до чату групи в Telegram

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Обов'язковою умовою для студента є ведення записів під час лекцій. Для цього необхідно мати зошит формату А-4 (бажано в клітинку), ручку, олівець для креслення, масштабну лінійку, міліметровий папір для креслення БК в масштабі 1:1, прозорий папір (кальку) для виготовлення лекал, ножиці для паперу, клей. Для виготовлення макету необхідні: манекен 1:1, або 1:2, макетна тканина (бязь), закрійні ножиці, швейні булавки та голка, нитки. Під час самостійної роботи студенти продовжують і завершують роботу над практичними завданнями, початими під час аудиторних занять.

Окремо необхідно передбачити місце для фотографування готових робіт з нейтральним фоном та вміння робити достатньо якісні фото на телефон або фотокамеру.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Рубіжний контроль знань здійснюється шляхом проведення перегляду виконання етапного практичного завдання. Підсумковою формою контролю опанування і закріплення знань з дисципліни «Конструювання складних форм одягу» є залік, що проводиться по закінченню семестру. Загальна оцінка виставляється за результатами етапних модульних переглядів, а також з урахуванням рівня участі студента в конкурсах (виставках), оцінки виконаних виробів та регулярності відвідування занять.

На оцінку може позитивно вплинути написання статті або участь студента в конкурсах (виставках).

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час демонстрації викладачем майстер-класу необхідно зберігати тишу та вимкнути гучність телефонів. За необхідності студент має просити дозволу вийти з аудиторії. Вітається авторська інтерпретація теми заняття, якщо вона аргументована та студент може довести свою точку зору.

ПРАВИЛА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

У процесі виконання практичних і самостійних завдань здобувачам освіти дозволяється використовувати інструменти штучного інтелекту (ШІ) як допоміжний засіб для пошуку інформації, генерації та опрацювання ідей, аналізу візуальних матеріалів, пошуку варіантів конструктивних і композиційних рішень, а також під час підготовки презентаційних та пояснювальних матеріалів.

Використання ШІ не замінює самостійну практичну роботу здобувача освіти. Остаточне проєктне, конструктивне та художнє рішення має бути результатом власної роботи студента. Здобувач повинен критично оцінювати отримані за допомогою ШІ результати, перевіряти їхню доцільність, відповідність завданню та професійним вимогам. У разі використання ШІ під час виконання завдання здобувач має бути готовим пояснити принцип формування отриманого рішення, послідовність власної роботи та обґрунтувати внесені зміни.

Не допускається подання повністю згенерованого ШІ результату як власної практичної роботи без подальшого авторського опрацювання. Викладач має право попросити здобувача продемонструвати етапи виконання роботи, вихідні матеріали, макет, ескізи або пояснити прийняті проєктні рішення.

Використання ШІ розглядається як сучасний інструмент творчого пошуку та професійної діяльності, а не як заміна авторського проєктування, практичних навичок і самостійного мислення.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студенти повинні обов'язково вимикати звук мобільних телефонів. За необхідності вони мають право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку). В ході навчання вітається власна думка з тем занять, яка ґрунтується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропуски занять без поважних причин недопустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті представити виконану роботу. Під час дистанційної форми навчання присутність на занятті зараховується лише при постійно увімкненій камері. Якщо камера студента вимкнена, то заняття вважається пропущеним. Не допускається відвідування студентом занять з іншою підгрупою.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх роботах: доповідях, проєктних розробках, рефератах, повідомленнях тощо). Кожен випадок порушення академічної доброчесності розглядається як ситуація, що негативно впливає на рейтинг і оцінку роботи студента. У разі вияву плагіату – копіювання чужих матеріалів без посилання на справжнього автора чи оригінал виробу (твору), студент не тільки не отримує балів, але й стає суб'єктом обговорення та покарання згідно положення

«Про академічну доброчесність у Харківській державній академії дизайну і мистецтв» (<https://ksada.org/doc/polojennya-honesty-2020.pdf>).

Корисні посилання: <https://zakonodavstvo.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html> <https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ З КУРСУ І РОЗПОДІЛ БАЛІВ (відповідно до розкладу)

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	2	3	4	5	6	7
3 семестр: годин – аудиторні практичні заняття						
Змістовний модуль 1. Конструювання ускладнених форм одягу.						
Дати занять визначаються розкладом	1	Лекція	Вступ. Загальні положення до конструювання складних форм одягу. Ознайомлення з інструментами, основними техніками.	2 (л)	Ознайомлення з інструментами і основними техніками.	
	2	Лекція + практика	Побудова креслення жіночого жакету	2 (л) 4 (п)	Креслення та макет жіночого жакета (ліф)	10
	3	Лекція + практика	Побудова креслення суцільнокроєного коміра піджачного типу	2 (л) 4 (п)	Креслення та макет суцільнокроєного відкладного коміра.	10
	4	Лекція + практика	Побудова креслення модельного коміра-краватка, бант	2 (л) 4 (п)	Креслення та макет 2 видів: комір-краватка, бант.	10
	5	Лекція + практика	Побудова креслення двушовного вшивного рукава	2 (л) 4 (п)	Креслення та макет двушовного вшивного рукава	5
	6	практика	Побудова креслення модельного рукава	4 (п)	Креслення та макет модельного рукава	5
Кількість балів за I модуль					40	
Змістовний модуль 2. Конструювання ускладнених форм одягу						
Дати занять визначаються розкладом	7	Лекція + практика	Побудова креслення жіночої сукні з фігурними підрізами	2(л) 4(п)	Макет ліфу з фігурними підрізами	10
	8	Лекція + практика	Побудова креслення жіночого жакету з трикутним розширенням	2(л) 4(а)	Макет ліфу з трикутним розширенням	10
	9	Лекція+ практика	Побудова креслення жіночої сукні з елементами переплетіння	2(л) 4(п)	Макет ліфу з елементами переплетіння	10
	10	Лекція + практика	Побудова креслення жіночого жакету з елементами геометричної надбудови	2(л) 4(п)	Макет жакету з елементами геометричної надбудови	15
	11	практика	Побудова креслення жіночої сукні з глибинним елементом	2(л) 4(п)	Макет сукні з глибинним елементом	15
	12		Залік		Презентація роботи (фото, відео, буклет)	
Кількість балів всього за II модуль					60	
Загальна кількість балів за 3семестр					100	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали		Критерії оцінювання
A+	98-100	Студент в повному обсязі опанував матеріал курсу, вчасно та якісно виконав усі практичні завдання та надав додаткові матеріали та приклади за відповідними темами. Відповів на додаткові запитання. Розширив роботу до рівня тез до конференції, підготував наукову публікацію або виступив з доповіддю на науковій конференції за темою дисципліни.
A	95-97	Студент регулярно працював і у повному обсязі опанував матеріал теоретичного курсу, якісно виконав усі практичні завдання, надав додаткові матеріали за відповідними темами. Відповідно до вимог побудував структуру теоретичного дослідження та якісно його оформив.
A-	90-94	Студент у повному обсязі опанував матеріали курсу з усіх тем, в цілому на достатньо якісному рівні виконав практичні завдання. Їх подача акуратна, без помилок. Однак, студент не досяг суттєвої новизни у використанні методів та засобів дослідження, припустився незначних помилок у формулюваннях.
B	82-89	Студент в цілому добре опанував запропоновані матеріали теоретичного курсу, отримав необхідні знання та навички науково-дослідницької роботи, виконав у повному обсязі практичні завдання, але зробив декілька незначних помилок.
C	75-81	Студент в цілому опанував запропоновані матеріали теоретичного курсу, отримав певні знання та навички науково-дослідницької роботи, в цілому, виконав практичні завдання, але не проявив наукової наполегливості і творчого підходу при вирішенні проблемних питань, припустився кількох суттєвих помилок (зокрема, недостатньо розкрита обрана тема, відсутні переконливі обґрунтування її актуальності тощо).
D	64-74	Студент не в повному обсязі опанував матеріали теоретичного курсу, не опрацював ряд тем через пропуск занять. Його практичні роботи виконані на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуваннями та загальний низький рівень дослідження.
E	60-63	Студент не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем теоретичного і практичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, виконані завдання мають значну кількість суттєвих недоліків і помилок. У цьому випадку для отримання оцінки необхідна додаткова робота по виконанню всіх завдань дисципліни відповідно до програми курсу і повторна Perezдача.
FX	35-59	Студент не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем теоретичного і практичного курсу, пропускав

		заняття без поважних причин, виконані завдання мають значну кількість суттєвих недоліків і помилок. У цьому випадку для отримання оцінки необхідна додаткова робота по виконанню всіх завдань дисципліни відповідно до програми курсу і повторна Perezдача.
F	0-34	Пропуски рубіжного контролю.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Під час заліку студент може отримати від 1 до 10 додаткових балів, зокрема, за публікацію в студентських наукових виданнях або за участь в наукових студентських конференціях. Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

На заняттях викладач рекомендує додаткові джерела за фахом з кожної окремої теми.

Основна література:

1. Гасем А. (2025). Формотворчі принципи і методи макетування в дизайні одягу. ХУДПРОМ: Український журнал з мистецтва і дизайну, 27(1), 90–101. DOI: <https://doi.org/10.61993/2786-7285.2025.01.09>
2. Литвин В.Г., Степура А.О. Конструювання швейних виробів. К.: «Кондор», 2013. 320 с.
3. Макаренко А.Ф. Конструктивне моделювання жіночого верхнього одягу. Харків: «Прапор», 1974. 204 с.
4. Богушко О. Геометрія поверхонь одягу / О.А. Богушко, В.І. Маліновський, А.Є. Святкина –К. : Освіта України, 2009. Ч.2. 192 с.
5. Кириченко О.М. Антропометрія та антропометрична стандартизація у швейному виробництві: Монографія / О.М. Кириченко, М.Л. Рябчиков. Харків : Видавництво ТОВ «Щедра садиба плюс», 2014. 160с.
6. Радкевич В.О. Моделювання одягу. Київ: «Вікторія», 2000. 352 с.
7. Патлашенко О.А. Конструювання одягу: Навчальний посібник. 2-ге вид. К.: Арістей, 2008. 208 с.
8. Попова Т.І., Лось М. В. Формування напрямів дизайн-проектування жіночого ділового одягу на основі принципів трансформації. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія «Технічні науки»: збірка наукових праць. №4 (112). Київ, 2017. С. 162–167
9. Славінська А.Л. Побудова лекал деталей одягу різного асортименту / А.Л. Славінська. Хмельницький: ТУП, 2002. 142 с.
10. Attardi D. Fashion moulage technique: a step by step draping course / Danilo Attardi. Barcelona: Promopress, 2019. 192 p.
11. Abling B. Integrating Draping, Drafting and Drawing / B. Abling, K. Maggio. New York: Fairchild Books, 2019. 240 p.
12. Wolff Colette. The Art of Manipulating Fabric/ Colette Wolff. – New York: Krause Publikations, 2000. 290 p.
13. Гайдук Л.М. Сучасні технології моделювання і художнього оздоблення одягу / Л. М. Гайдук, І. В. Васильєва. К.: КНУТД, 2008. 129 с.
14. Donnanno A. Fashion Patternmaking Techniques. Haute couture [vol.1]. Promopress. Hoaki Books, S.L. Barcelona, Spain, 2017. 256 p.
15. Donnanno A. Fashion Patternmaking Techniques. Haute couture [vol.2]. Promopress. Hoaki Books, S.L. Barcelona, Spain, 2021. 200 p.
16. Drudi, E. Wrap & Drape Fashion / E. Drudi. – Amsterdam: Pepin Press, 2007. 232 p.
17. Duburg A. Draping – Art and craftsmanship in fashion design / A. Duburg. Arnhem: Artez Press, 2014. 248 p.
18. Kiisel, K. Draping: The Complete Course / K. Kiisel – London: Laurence King Publishing, 2013. 320p.
19. Kiisel, K. Advanced: Creative draping, London: Laurence King Publishing, 2022. 256 p.

20. Small A. Textile Artist: Layered Cloth, The: The Art of Fabric Manipulation /A. Small. Wellwood: Search Press, 2017. 144 p.
21. Tomoko N. Pattern Magik / N. Tomoko. Laurence King Publishing, 2021. 103p.
22. Tomoko N. Pattern Magik 2 / N. Tomoko. Laurence King Publishing, 2011. 104p.
23. Tomoko N. Pattern Magik 3 / N. Tomoko. Laurence King Publishing, 2022. 100p.
24. Tomoko N. Pattern Magik. Stretch fabrics/ N. Tomoko. – Laurence King Publishing, 2012. 104p.

Допоміжна література:

1. Богушко О. А. Геометричні основи побудови поверхонь одягу / О.А.Богушко. К. : КНУТД, 2001. Ч.2. 42 с.
2. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу : навчальний посібник / М.В. Колосніченко, Л.І. Зубкова, К.Л. Пашкевич та ін. К. : Освіта України, 2010. 236 с.
3. Ніколаєва Т.В. Тектоніка формоутворення костюма / Т.В. Ніколаєва. К. :Арістей, 2008. 340с.
4. Пашкевич К.Л. Проектування тектонічних форм одягу з урахуванням властивостей тканин: Монографія. К. : ПП «НВЦ «Профі», 2015. 364 с.
5. Розробка колекцій одягу : навчальний посібник / А.М. Малинська, К.Л. Пашкевич, М.Р.
6. Смирнова, О.В. Колосніченко К.: ПП НВЦ Профі, 2014. 140 с.
7. Славінська А.Л. Методи типового проектування одягу / А.Л. Славінська. Хмельницький: ХНУ, 2012. 179 с.
8. Славінська А.Л. Основи модульного проектування одягу: монографія / А.Л. Славінська. Хмельницький: ХНУ, 2007. 167 с.
9. Супрун Н.П. Конфекціонування матеріалів для одягу. / Н.П. Супрун, Л.В. Орленко, Е.П. Дрегуляс, Т.О. Волинець. К. : Знання, 2005. 159 с.
10. Чайковська А.Е. Матеріалознавство в дизайні одягу. / А.Е. Чайковська, Т.М. Ткачова. К. : Науковий світ, 2004. 192 с.